

מסורת הש"ס

כל הבשר פרק שמיני חולין

קיד.

עין משפט
נר מצוה

ק"א ב ג ד ה"י פ"ט מה'י
מחללת אסורות הלכה
ו' כמ"ל לאין קמח טושי"ע
י"ד ימ"ן פ"ט ט"ף ו' [1]:
ק"ד ד מ"י פ"י מהלכות
טומאות אובדן הלכה
ד:
ק"ה ה מ"י ש"ס הלכה י"ג:

ענין רש"י

משיג"א, נסיון החלב.

שיטה מקובצת

[א] דהא ברי בטורה
משתעי כראמון ברי
להוציא את הטמאה:
[ב] הלכך להכי אתא גברי
משמע ליה:

ביון דעל אכילה לא קאי. כימה אימא איפכא כדאמר בסמוך
כיון דאכילתא לקי אכילה נמי לקי: **המבשל בפי חלב**
פטור. איסורא מיהא איכא דהא כותח מנסיוני דחלבה עבדי ליה
כדאמר בריש אלו עוברין (פסחים דף מ"ב). ודאמרין לעיל (דף ק"א): **לדאסור**
לחלול בשר בכותח: **בחלב פרה**
ורח"ל פנין. לא איזערין ליה אלא
לדבות בשליו מינו כגון פרה בחלב
גדי או גדי בחלב פרה אכל פרה
בחלב עמא הא דרשין לעיל (דף
ק"ג): כל מקום שנאמר גדי אפילו
פרה ורחל משמע וכוונת דחק
נקיטת: **פרה ורחל שנאסרו**
עמה בהרבעה. ור"מ חיה ועוף
יוכימו לר' עקיבא או עוף לחודיה
לר' יוסי הגלילי דאסרו בהרבעה
עס שאינו מינו כדאמרין בסוף שור
שנאמר את הפרה (ב"ק דף נ"ה). ולא
נאסרו בבשול וי"ל דעדיפא פריך:
מה דאסרו שכן נאסרה עמו בשחיטה.
מימה לרננן מיה מוכח דלין
אותו ואת בנו טהא נאסר:
תלמוד דאסר בשר אבא. עוד
דריש מינה בסמוך היא
עמא בחלבה אע"ג דשמואל דריש
ליה למלתייהו לעיל (דף ק"ג): הכא
דריש מנחל דמרי מנייהו מייחרי
דכוס מני למכח בלמו ולאנא דיענא
דכחל אמו קאמר כיון דכח מנייהו
הוה כמיא בחלל אמו ורי יוסי
הגלילי דממעט עוף שאין לו חלב
אס מיי"ו דלמו קא דריש:

ביון דעל אכילה לא לקי אבישול נמי לא
לקי ואיכא דאמרי אבישול כולי עלמא לא
פליגי דלקי כי פליגי אאכילה מאן דאמר
אינו לוקה דהא אין איסור חל על איסור
ומאן דאמר לוקה להכי אפקה רחמנא
לאכילה בלשון בישול כיון דאבישול לקי
אאכילה נמי לקי ואיבעית אימא מר אמר
חדא ומר אמר חדא ולא פליגי מיתבי
המבשל "במי חלב פטור דם שבשלו בחלב
פטור י"העצמות והגידים והקרנים והטלפים
שבשולן בחלב פטור הפגול והגורר והטמא
שבשולן בחלב חייב האי תנא סבר **איסור**
חל על איסור המבשל במי חלב פטור מסייע
ליה לריש לקיש דתנן **דמי חלב חרי הן**
כחלב והמוחל חרי הוא כשמן אמר ריש
לקיש לא שנו אלא להבשיר את הורעים
אבל לענין בישול בשר בחלב מי חלב אינו
כחלב תנו רבנן בחלב אמו אין לי אלא בחלב
אמו בחלב פרה ורחל מנין אמרת קל וחומר
ומה אמו שלא נאסרה עמו בהרבעה נאסרה
עמו בבשול פרה ורחל שנאסרו עמו בהרבעה
אינו דין שנאסרו עמו בבשול תלמוד לומר
בחלב אמו והא למה לי קרא הא אתיא ליה
אמר רב אשי משום דאיכא למימר מעיקרא
דדינא פירכא מהיכא קא מייחית לה מאמו מה לאמו שכן נאסרה עמו
בשחיטה תאמר בפרה שלא נאסרה עמו בשחיטה תלמוד לומר בחלב אמו
תניא אידך בחלב אמו אין לי אלא בחלב אמו בחלב אחרות גדולה מנין אמרת
ק"ו ומה אמו שנכנסה עמו לדיד להתעשר נאסרה עמו בבשול אחרות שלא
נכנסה עמו לדיד להתעשר אינו דין שנאסרה עמו בבשול תלמוד לומר בחלב
אמו והא למה לי קרא הא אתיא ליה אמר רב אשי משום דאיכא למימר
מעיקרא דדינא פירכא מהיכא קא מייחית לה מאמו מה לאמו שכן נאסרה
עמו בשחיטה תאמר באחרות גדולה אחרות קטנה מנין אתיא מביניא מהי
תיתי מאמו מה לאמו שכן נאסרה עמו בשחיטה אחרות גדולה תוכיה מה
לאחרות גדולה שלא נכנסה עמו לדיד להתעשר אמו תוכיה **והא**
הדין לא ראי זה כראי זה ולא ראי זה כראי זה הצד השווה שבהן שהוא
בשר ואסור לבשל בחלב אף אני אביא אחרות קטנה שהוא בשר ואסור
לבשל בחלב אי הכי אחרות גדולה נמי תיתי מביניא אין הכי נמי אלא בחלב
אמו למה לי מבעי ליה לכדתניא בחלב אמו אין לי אלא בחלב אמו
דריא

ורחל שנאסרו עמו בבשול זהו סוף הדין ואם היה מקשה ואומר בהמה עמא מוכח שנאסרה עמו
בהרבעה ולא נאסרה עמו בבשול אף אתה אל תממה על פרה ורחל כו' ו' היא פירכא על סוף הדין: **חלב אחרות גדולה מנין.** אמי
שמעתי דייטן פרה שהיא מין בהמה כמותה אצל מין גדול הוא ומהאי קרא גופיה דריש ותנא אחרתא הוא ולישייה הוא דשני ועוד דלא
נפק ליה פרה ורחל מיתורא דחד קרא אלא פרה לחודה דחלוקה מן הגדי בשני חילוקין חדא דנאסרה עמו בהרבעה וחדא דלין נכנסת
עמו לדיד להתעשר אצל רחל שנכנסת עמו לדיד להתעשר דהא מעשר בקר ואלן כמי (ויקרא מ) וכל אלן במשמע לא נפקא ליה מיניה
שחאסר עמו בבשול הלכך יליף ברישא פרה והדר אתיא ליה רחל בהלך השוה כדלקמן. בקר אינו נכנס עס האלן להתעשר כפרק בחרא
דכבורות (דף נ"ג): **ומה אמו.** שאינה חלוקה ממנו לענין מעשר דהא מינה היא ואע"פ שכבר ילדה עדיין היא ראויה ליכנס עמו לדיד
להתעשר דגדייה יולדת בתוך שנתיים עס כנה לדיד להתעשר כשעדיין לא נכנסה להתעשר כדתינא בנכורות (דף כ'):
דגדיה שילדה שלש שנים וכל נתיניה ילדו שלש [שלש] כולן נכנסות לדיד להתעשר ואפ"ה חלקה הכתוב ממנו לאסרה עמו בבשול: **אחרות**
גדולה. פרה שאינה נכנסת כו': **תלמוד לומר בחלב אמו.** קרא יתירא לרבויו כל חלב וממילא איתרבא פרה דאשכחן דמחלקה
ממנו לענין מעשר תחלק ממנו לבישול: **אחרות קטנה.** רחל: **מביניא.** מאמו ומאחרות גדולה: **סיפא מאמו.** דמה אמו שלא
נאסרה עמו בהרבעה נאסרה עמו בבשול אחרות קטנה שנאסרה עמו בהרבעה אינו דין שנאסרה עמו בבשול: **מה לאמו כו':**
אי הכי אחרות גדולה נמי סיפא מביניא. מאמו ומאחרות קטנה ומחא הדין שהרי אין להשיב עליו והכי דנין מה אמו שנכנסת עמו לדיד
לאסרה עמו בבשול אחרות גדולה לא כל שכן וכי פרכת מה לאמו שכן נאסרה עמו בהרבעה תאמר באחרות גדולה אחרות קטנה מוכח
והי ליתא למיפדך מה לאחרות קטנה שכן לא נכנסה כו' אלמא מפלגי דינא נפקא לן כך שמעתי וקשיא לי הכי נימא אחרות
קטנה מוכח הא אכתי לא קיימא לן אחרות קטנה לאסורא. ואני שמעתי דהכי פריך מאי חזית דאחרות גדולה נפקא לן מקרא
וקטנה מביניא מיפוק ליה אחרות קטנה מרביא דקרא וגדולה מביניא וקשיא לי חדא דמסתברא קרא כי רבי לאחרות גדולה
לאסורא

ומר אמר חדא כו'. מ"ד לוקה קאי אבישול דחדא איסורא הוא
ומ"ד אין לוקה קאי אכילה דאס לא התרו בו משום אכילת חלב
אלא משום בשר בחלב אינו לוקה דלא אחי איסור בשר בחלב ומייל
איסור חלב: **במי חלב.** משג"א בלע"ו: **הפגול והגורר.** אלמא

אע"ג דאסרי וקיימי אחי איסור בשר
בחלב ומייל עלייהו והוא הדין נמי אס
בשל חלב בחלב אלמא מרביא דגדי
נפקא לן דחיל על כל איסורין: **האי**
תנא. נמי סבר ככל איסורין דאסור
חל על איסור ואינהו סברי לה כמ"ד
אין איסור חל על איסור ותנאי טובא
איפליגו בה: **הרי פן כחלב.** להכשיר
את הורעים וחלב נקרא משק דכתיב
(שופטים ד) ומפתח את נאד החלב
ומשקהו: **וסמואל.** משקה הוא מן
הזיתים: **הרי הוא כשמן.** ושמן איקרי
משקה דכתיב (ישעיה ה) משקה
הזיתים: **אין לי אלא בחלב אמו.**
כלומר עו: **פ"ל.** מקרא שני: **בחלב**
אמו. דמיימר לרבויו כל חלב בהמה
טורה דהאי תנא לא מפרך ליה
לכדשמואל דחלב זכר וחלב שחוטא וחלב
טמאה ממד קרא דלגופי נפקי דהא אמו
כמיז ולא שחוטא ולא זכר ולא טמאה
דחלב אחרות גדולה מנין
כגון פרה. אחרות גדולה
שלא נכנסה עמו לדיד
להתעשר כלומר כל מעשר
בבישול חלב בחלב אמו
כל שיש לו חלב אס.
בחלב אחרות גדולה מנין
כגון פרה. אחרות גדולה
שלא נכנסה עמו לדיד
להתעשר כלומר כל מעשר
בקר וצאן בקר כפי"ע
וצאן כפי"ע. מה לאמו
שכן נאסרה עמו בשחיטה
תאמר באחרות קטנה
ברחל שלא נאסרה עמו
בשחיטה אחרות גדולה
תוכיה שלא נאסרה עמו
בשחיטה אסורה עמו
בבשול אף אני אסור
אחרות קטנה מה לאחרות
קטנה כו' אי הכי אחרות
גדולה נמי תיתי מביניא
כו' כלומר מאמו מה
בשחיטה ואסורה עמו
בבישול ואם נקשי מה
לאחרות קטנה שלא
נכנסה עמו לדיד להתעשר
אין אני יכולין להקשות
שהיא נכנסה עמו לדיד

[א] (תוספתא פ"ח ה"ג),
[ב] (לעיל ק"ג: וט"ז),
[ג] מביניא פ"ו מ"ה,
[ד] (קידושין כ"ה: וט"ז).

רבינו גרשום

המבשל חלב בחלב.
אבישול אימא מר אמר
חדא ובר אמר חדא ולא
פליגי כלומר מ"ד לוקה
אבישול אבל אכילה לא
לקי. ומ"ד אינו לוקה
אכילה דאין איסור חל
על איסור אבל אבישול
לקי. מיתבי המבשל במי
חלב כו' הפיגול והגורר
והא הכא חזוין דאיסור
בשר בחלב חל על פיגול
ועל גורר: והפגול שפירס
של שמן כו' פ"א מחל
שכא תחלה כשדורכין
הזיתים לצדוש שמן מה
שכא תחלה כמים הוא
ואין שמן גמור. תאמר
בפרה ורחל שלא נאסרה
עמו בשחיטה הויא ואינו
נאסרה עמו בשחיטת עס
הגדי לא יאסר עמו
בבישול חלב בחלב אמו
כל שיש לו חלב אס.
בחלב אחרות גדולה מנין
כגון פרה. אחרות גדולה
שלא נכנסה עמו לדיד
להתעשר כלומר כל מעשר
בבישול חלב בחלב אמו
כל שיש לו חלב אס.
בחלב אחרות גדולה מנין
כגון פרה. אחרות גדולה
שלא נכנסה עמו לדיד
להתעשר כלומר כל מעשר
בבקר וצאן בקר כפי"ע
וצאן כפי"ע. מה לאמו
שכן נאסרה עמו בשחיטה
תאמר באחרות קטנה
ברחל שלא נאסרה עמו
בשחיטה אחרות גדולה
תוכיה שלא נאסרה עמו
בשחיטה אסורה עמו
בבשול אף אני אסור
אחרות קטנה מה לאחרות
קטנה כו' אי הכי אחרות
גדולה נמי תיתי מביניא
כו' כלומר מאמו מה
בשחיטה ואסורה עמו
בבישול ואם נקשי מה
לאחרות קטנה שלא
נכנסה עמו לדיד להתעשר
אין אני יכולין להקשות
שהיא נכנסה עמו לדיד

